

MUZEUL BRAILEI

1881

23
august

2001

Muzeul Brăilei
Sediul central

Piața Traian nr.3

Tel/ Fax. 039/611.788

E-mail: sediu@MuzeulBrailei.ro

Expoziția permanentă

Civilizație și cultură la Dunărea de Jos

Program de vizitare

aprilie - septembrie

marți - duminică
între orele 9-20

octombrie - martie

marți - duminică
între orele 10 -18

Casa memorială *Panait Istrati*

Grădina Publică

Tel. 039/611.604

E-mail: mzbr-pi@flex.ro

Casa memorială *D.P. Perpessicius* Centrul memorial

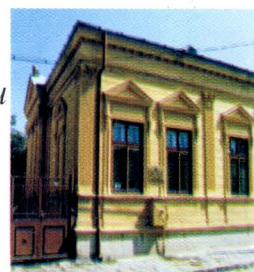

Str. Cetății nr 70

Tel. 039/613.030

Nae Ionescu
Vasile Băncilă
Anton Dumitriu

Program de vizitare
marți - duminică
9.30 -16

Str. I.L.Caragiale nr.32

Tel. 039/610.880

Etnografie
și
artă populară

Program de vizitare
zilnic 9 -16

Grădina Publică

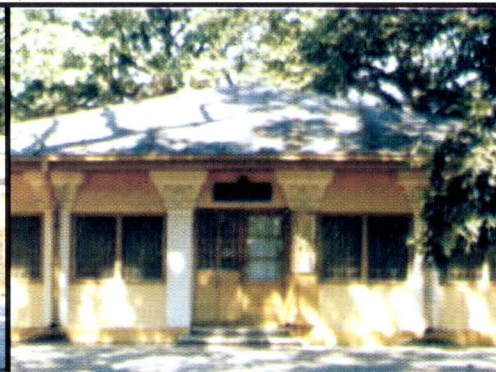
Tel. 039/611.604

Științele
naturii

Program de vizitare
marți - duminică
9 -17

Parcul Monumen
Tel. 039/686.507

Casa
colecțiilor
de artă

Program de vizitare
zilnic 9 -17

Str. Belvedere nr.1

Tel. 039/614.725

Galeriile
de artă
Emilia Dumitrescu

Program de vizitare
zilnic 9 -17

Str. I.L.Caragiale nr.3

CAROL I.

Prin Grafiile lui Dumnezeu și voința națională

REGE ALU ROMÂNIEI

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor și instrucțiunii publice; Vădând și aprobând jurnalul consiliului Nostru de miniștri, No. 7, din 14 August anul curent.

Am decretat și decretăm:

Art. I. Se autorisă deschiderea și funcționarea la Urbea Braila, a bibliotecii publice și a muzeului științific, fondat din inițiativa privată, după statutele și regulamentul întocmit de comitetul ad-hoc, sub președința D-lui C. C. Hepites.

Art. II. și celălalt din urmă. — Ministru Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor și instrucțiunii publice este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestui decret.

Dat în Sinaia, la 23 August 1881.

CAROL.

Ministru Secretar de Stat la departamentul
cultelor și instrucțiunii publice

V. A. Urechia.

No. 2134.

Muzeul științific și Biblioteca publică din Brăila au căpătat consacrarea legală prin decretul nr. 2134 din 23 august 1881, semnat de regele Carol I.

Muzeul era atunci o colecție de obiecte de uz didactic, constituită din inițiativa Consiliului școlar al Gimnaziului Real (azi Colegiul Național *Nicolae Bălcescu*). Pe acest nucleu s-a dezvoltat patrimoniul Muzeului Brăilei, care cuprinde astăzi colecții din toate domeniile.

Primul sediu al instituției, după 1944, numită atunci *Muzeul mixt Hristo Botev și de istorie a orașului Brăila* a fost, între 1955-1958, Hanul Ceapăru, în care s-au pus bazele colecției de arheologie, odată cu primele cercetări din raza orașului, la Brăilița, coordonate de Nicolae Harfuche și Florian Anastasiu.

În 1959 muzeului i se repartizează parterul fostului Mare Hotel Francez, iar din 1967 și etajul acestei clădiri.

În 1968 în acest sediu s-a reorganizat expoziția permanentă a muzeului pe structura a două secții: de istorie și de artă. Aceasta a fost reamenajată în anul 1985, pentru a ilustra istoria județului în context național.

Fațada

Curtea interioară

Hanul Ceapăru, primul sediu al muzeului. Fotografii din 1957

Aspect din expoziția secției de istorie 1985

Sediul muzeului. Fotografie din 1968

Dunărea, Balta și Bărăganul au asigurat condiții prielnice de viață comunităților umane din zona Brăilei. Iată de ce evoluția istorică aici poate fi urmărită pe parcursul a peste șase milenii.

Lipsa unor materiale durabile (piatra, lemnul de esență tare) a făcut, însă, imposibilă ridicarea unor construcții impunătoare. La aceleași consecințe s-a ajuns și datorită faptului că pe parcursul a circa patru milenii (± 3000 î.Hr. - ± 1000 p.Hr.) numeroase populații din stepele nord-pontice s-au perindat prin zona Brăilei în migrațiile lor spre sudul sau vestul Europei.

Secția arheologie expune colecțiile sale pe *situri*, modalitate ce oferă două avantaje: pe de o parte, vizitatorul are în față toate vestigiile unei comunități și își poate face o imagine completă despre ocupațiile și modul de viață al acesteia; pe de altă parte, procesul de evoluție devine tot mai evident, întrucât se pot observa schimbările din toate domeniile, de la artefacte la viață spirituală.

Astfel, se remarcă siturile de la *Brăilița*, *Lișcoteanca*, *Grădiștea*, *Însurăței*, *Siliștea*, unde evoluția istorică poate fi urmărită pe parcursul mai multor milenii.

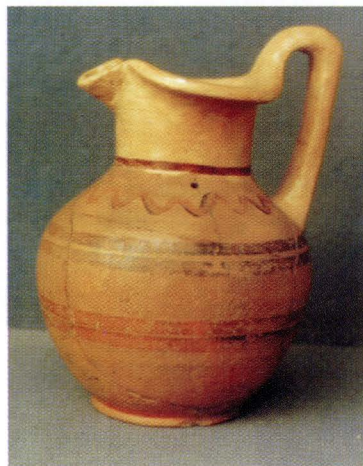
Între altele, pot fi admirate adevărate "opere de artă" ale unor meșteri necunoscuți. Vase și reprezentări figurative din neolitic, piese de podoabă și prestigiu din epoca bronzului, inventarul mormântului de la Găvani, atelierul de bijutier de la Grădiștea, vase de sticlă romane sunt câteva repere pe care le recomandăm vizitatorului.

Vas cu decor excizat. Brăilița neolitic mijlociu

Celturi din bronz. Mihai Bravu epoca bronzului

Oenochoe. Brăilița, sec. V î.Hr.

Aplici de harnașament. Găvani 2/2 sec. IV î.Hr.

Coif din bronz. Mormântul princiar de la Găvani 2/2 sec. IV î.Hr.

În cadrul secției de istorie, segmentul consacrat orașului și județului în Evul de mijloc ocupă un loc aparte. Mai întâi se constată o slabă locuire a malului drept al Dunării din zona Brăilei în secolul al XII-lea (prezența cumană era masivă probabil, dar a lăsat puține urme - vizibile totuși în expoziția noastră).

Apoi, din veacul al XIII-lea înainte, înregistrăm momentele de început ale așezării de tip rural (satul de pescari) și ulterior (după 1300) de factură orășenească.

Prosperitatea acestei așezări - punct de vamă și loc de negoț dar și important centru pescăresc și de producție meșteșugărească - va fi evidentă pentru secolele XIV-XVI.

Din 1538 și până în 1829, stăpânirea otomană instituită prin cucerire își va pune amprenta asupra orașului.

Aici se construiește o cetate de către turci.

Aici se înființează *Mitropolia Proilaviei* pentru păstoria în Dreapta credință a creștinilor din toate raialele dunărene, Dobrogea și până la Bug și Hotin (1714).

În apropiere, la *Măxineni*, Matei Basarab și Elna doamna au ridicat o mănăstire, puternic focar de viață spirituală, culturală dar și loc de reazem militar (1711).

Eliberarea orașului în 1829 și revenirea lui la Țara Românească au făcut din Brăila cel mai important port maritim al României așezat pe Dunăre.

Pumnal caucazian, sec. XVII-XVIII

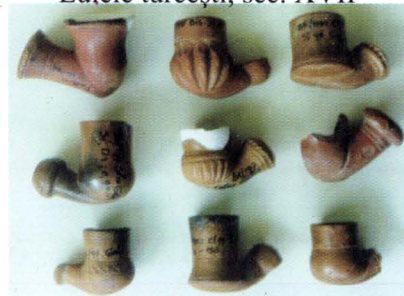
Un gros și jumătate polonez, sec. XVI

Pafta, sec. XVIII

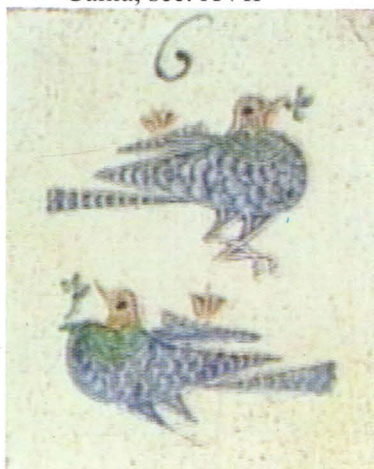
Lulele turcești, sec. XVII

Boluri de proveniență otomană sec. XVIII

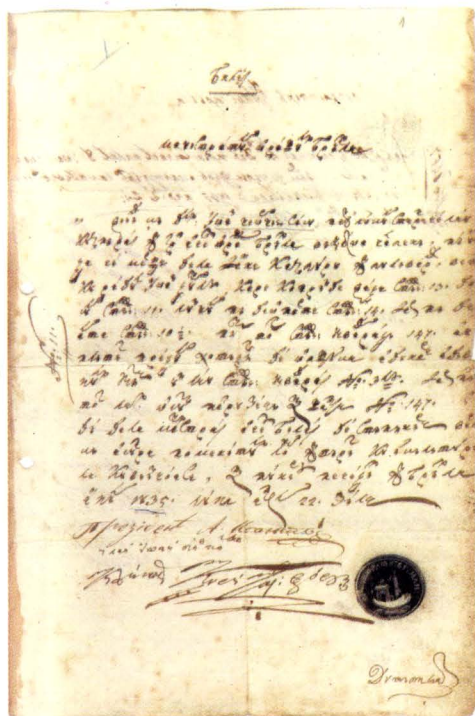

Cahlă, sec. XVII

Inel din necropola Mitropoliei Proilaviei, sec. XVIII

Documentul emis de Magistratul Brăila în 22 aprilie 1835 confirmă cumpărarea unui loc de casă, pe un teren "sterp", pe strada Galbenă (astăzi I.L. Caragiale) cu suprafața de 147 de stânjeni, de către Ioan Gheorghe Sasul. Valoarea de 1 leu stânjenul pătrat a fost hotărâtă de Obșteasca Adunare a Țării Românești. Documentul atestă începuturile reconstrucției orașului Brăila după eliberarea sa, în 1829. Donația Nicolae Giurgea

Pendul de parchet, sec. XIX

Lampă, sfârșit de sec. XIX

Gramofon, început de sec. XX

Vase decorative, arta 1900

Secția de istorie, a cărei vârstă se confundă cu aceea a instituției muzeale din Brăila, deține un patrimoniu divers, constituit prin achiziții, donații și transferuri.

Donațiile reprezintă aproximativ un sfert din totalul bunurilor culturale. Merită să fie menționate, datorită mărimii și importanței lor culturale, donațiile: Paul Bălcănescu - ceramică, documente, piese de podoabă, numismatică; ing. Sergiu Gogălniceanu - numismatică; prof. Toader Buculei și Ana Demetrescu - fondul documentar Vasile Demetrescu-Brăila; Elena Stroe - fondul documentar general Arthur Grigorescu, piese de vestimentație și accesorii; Ioana Manolescu - decorații, fotografii de epocă și dantele.

În prezent structura colecțiilor se prezintă astfel: carte veche și rară, românească și străină; manuscrise și documente, românești și străine; numismatică românească și străină (inele sigilare, matrici sigilare, monede și bancnote, medalii și plachete); decorații românești și străine (ordine și medalii); istorie militară (uniforme, arme albe și de foc); metrologie; orologerie; aparate de înregistrare și redare a sunetului; fotografii de epocă și clișee pe sticlă.

Expoziția permanentă a secției de istorie, structurată pe câteva teme majore (județul Brăila - organizare administrativă; portul Brăila - lucrări de amenajare și modernizare, administrație, societăți comerciale; orașul Brăila-urbanism, instituții, aspecte ale vieții economice, sociale și culturale), ilustrează evoluția orașului și județului Brăila între anii 1830-1944, perioada cea mai favorabilă în ceea ce privește ascensiunea economică a acestei zone.

Rețin atenția două secvențe. Prima reliefează evoluția demografică, spectaculoasă în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, atât prin creșterea populației cât și prin componența acesteia, Brăila constituindu-se într-un adevărat mozaic etnic. Cealaltă evidențiază nașterea și evoluția instituției muzeale din Brăila.

Itinerarul expozițional ne conduce, între altele, și în atmosfera unui interior burghez de la începutul secolului al XX-lea la Brăila.

Secția memorială are în componență:

1. Casa memorială *Panait Istrati*, înființată în 1984, este consacrată prezentării vieții și operei lui Panait Istrati (1884-1935). Personalitatea "scriitorului român de expresie franceză", autor al *Chirei Chiralina* și al lui *Moș Anghel*, dar și al *Spovedaniei pentru învinși*, este reflectată printr-o suită de obiecte personale (mobiliier, ustensile, piese de îmbrăcăminte), manuscrise, cărți, corespondență, fotografii.

2. Casa memorială *D.P. Perpessicius*, înființată în 1977, cuprinde: fotografii de epocă, manuscrise, cărți cu dedicație, obiecte personale. Casa memorială adăpostește și biblioteca marelui critic și istoric literar, Dumitru Panaitescu Perpessicius (1891-1971). Exegețul și editorul operei eminesciene este de asemenea prezent printr-o serie de caiete manuscris și fișe de lucru. Reamenajată în 1994, expoziția îmbină atmosfera casei natale cu o prezentare modernă a exponatelor și beneficiază de două săli anexă pentru întâlniri literare și sesiuni științifice.

3. Centrul memorial *Nae Ionescu, Vasile Băncilă, Anton Dumitriu*, înființat în 1996, reunește trei colecții, organizate în trei expoziții. Fiecare sală ilustrează personalitatea a căreia îi este dedicată, prin fotografii, manuscrise, cărți, obiecte personale și piese de mobilier.

Centrul a fost deschis publicului în decembrie 1996, prin inaugurarea expoziției *Vasile Băncilă* (1897-1979). I-au urmat, în 1997, celelalte două: *Nae Ionescu* (1890-1940) și *Anton Dumitriu* (1905-1992), ultima cuprinzând și biblioteca renumitului logician.

Interior din Casa memorială *Panait Istrati*

Interior din Casa memorială *D.P. Perpessicius*

Interioare din Centrul memorial *Nae Ionescu, Vasile Băncilă, Anton Dumitriu*

Prima expoziție etnografică s-a deschis în anul 1970 în corpul C al sediului Muzeului Brăilei, situat în Piața Traian nr. 3. În urma cercetărilor întreprinse în anii următori, cercetări ce au dus la descoperirea unui mare număr de piese etnografice și de artă populară, s-a înființat *secția etnografie și artă populară* cu sediul în strada Galați nr. 4. Expoziția permanentă a fost vernisată la 1 iunie 1976. Înființarea secției precum și mărirea considerabilă a numărului de colecții se datorează activității pasionatului cercetător, prof. Liviu Mihăilescu. Astfel, zona Brăilei, puțin cunoscută până atunci, a devenit o zonă distinctă pe harta etnografică a României.

La 20 mai 1985 s-a redeschis expoziția permanentă a secției în Grădina Publică. Aceasta cuprindea o expunere pavilionară în spațiul a 10 săli și un punct amenajat în aer liber. De-a lungul timpului colecțiile etnografice au crescut ca număr și valoare prin achiziții și donații. *Secția etnografie și artă populară* desfășoară activități specifice (printre care se numără expozițiile temporare organizate în colaborare cu alte muzee) în scopul valorificării patrimoniului muzeal.

Colecțiile *secției etnografie și artă populară* sunt structurate pe următoarele domenii: **ocupații tradiționale** - agricultura (viticultura, pomicultura, legumicultura), pescuitul, păstoritul și creșterea animalelor, vânătoarea, apicultura; **obiecte de uz casnic și gospodăresc**; **meșteșuguri** - prelucrarea lemnului, prelucrarea fierului, prelucrarea pietrei, meșteșuguri casnice; **industrii** - prelucrarea cânepii; **arhitectură rurală** (fragmente decorative, stâlpi etc.); **artă populară** - textile de interior (țesături din lână și bumbac), port popular; **viața spirituală** - obiecte de rit, icoane pe lemn și sticlă; **obiceiuri de peste an**; **colecția de artă populară Maria și Nicolae Zahacinschi**.

Ștergar cu motive avimorfe

Port tradițional din Gropeni

Ouă încondeiate (donația Zahacinschi)

Secția științele naturii dispune de un spațiu care cuprinde o sală pentru expoziția permanentă, o sală de expoziții temporare și o sală-acvariu.

Structurată pe principiile muzeografiei moderne, tematica expoziției de bază prezintă principalele ecosisteme naturale care se întâlnesc pe teritoriul județului Brăila: de câmpie (Câmpia Bărăganului), de baltă (Insula Mică a Brăilei), de pădure (Pădurea Viișoara), de stâncărie (Popina Blasova), de sărătură (Lacul Sărat), de luncă (Lunca inundabilă).

La aceste diorame se adaugă vitrinele prin care vizitatorii iau cunoștință cu lumea păsărilor migratoare (oaspeți de vară, oaspeți de iarnă și păsări de pasaj) și cu cea a păsărilor răpitoare (răpitoare de zi și răpitoare de noapte). Peisajul dioramatic este îmbogățit și prin prezentarea unor specii rare, unele dispărute sau pe cale de dispariție. Așa sunt: dropia (*Otis tarda*), pasăre dispărută de mai multe decenii din fauna țării noastre, vulturul codalb (*Haliaeetus albicilla*), care se mai găsește doar în câteva exemplare în Delta Dunării, pisica sălbatică (*Felis sylvestris*), mamifer aflat în pragul extincției și lista ar putea continua cu multe alte exemple...

Începând cu toamna anului 2001, secția de științele naturii deschide pentru public și o sală acvariu, care cuprinde trei acvarii cu pești exotici.

Secția de științele naturii are în patrimoniul său următoarele colecții: botanică, celenterate, gasteropode, crustacee, insecte, pești, amfibieni, reptile, păsări, mamifere, geologie. Mai reprezentative, ca număr de exemplare, sunt colecțiile de botanică, gasteropode și insecte.

Coadă șoricelului cu flori galbene
(*Achillea coarctata*)

Dropia (*Otis tarda*)

Vultur codalb
(*Haliaeetus albicilla*)

Dumbrăveancă (*Coracias garrulus*)

Buha (*Bubo bubo*)

Arici (*Erinaceus europaeus*)

Secția de artă s-a constituit pe nucleul vechii pinacotechi a orașului și cuprinde colecția de artă plastică românească modernă și contemporană, colecția de artă decorativă universală și un fond memorial - documentar referitor la pictorii brăileni.

Cele mai valoroase piese de artă decorativă, ansamblurile de mobilier de salon în stil rococo și maur, sunt prezentate în expoziția permanentă a Muzeului Brăilei. Acestea provin din donația Paul Bălcănescu (26 iunie 1910 - 7 februarie 1965), intrată în patrimoniul muzeului în 1965.

Secția de artă cuprinde alte două repere importante: Casa colecțiilor de artă, deschisă în anul 1987, în care este expusă pictura românească din perioada interbelică și Galerile de artă Emilia Dumitrescu, inaugurate la 3 decembrie 2000, pentru a adăposti creația gravurului și pictorului brăilean contemporan Emilia Dumitrescu, intrată în patrimoniul muzeului prin donație.

Deschiderea testamentului, autor necunoscut, sec. XIX

Ansamblu de mobilier *rococo*, atelier occidental, sec. XIX

